

Jừ đầu năm 2005 đến nay, cùng với toàn Đảng, toàn quân, toàn dân phấn khởi kỷ niệm 75 năm ngày thành lập Đảng, 30 năm ngày chiến thắng, giải phóng miền Nam thống nhất Tổ quốc, đội ngũ luật gia trong cả nước vừa long trọng kỷ niệm 50 năm ngày thành lập Hội luật gia Việt Nam (04/4/1955 - 04/4/2005) thì giờ đây chúng ta lại vô cùng phấn khởi đón mừng kỷ niệm 115 năm ngày sinh Chủ tịch Hồ Chí Minh vĩ đại.

Đối với Chủ tịch Hồ Chí Minh, người con vĩ đại của dân tộc, Người ông, Người cha, Người bác kính yêu và thân thiết của các thế hệ người Việt Nam, thật sự không lời nào nói hết, không ngòi bút nào viết hết được một cách đầy đủ tình cảm kính yêu của dân tộc Việt Nam chúng ta đối với Người. Thế hiện sự kính yêu Người, cách tốt nhất là học tập và làm theo những lời dạy bảo của Người.

Vừa qua, Bộ tư pháp đã tổ chức một đợt sinh hoạt chính trị tư tưởng rộng lớn trong toàn ngành nhân dịp kỷ niệm 60 năm thành lập Ngành tư pháp Việt Nam nhằm đẩy mạnh việc nghiên cứu, học tập tư tưởng Hồ Chí Minh phục vụ cho việc thực hiện những nhiệm vụ của Ngành trong công cuộc cải cách hành chính, cải cách tư pháp, xây dựng Nhà nước pháp quyền XHCN-VN của nhân dân, do nhân dân, vì nhân dân.

Nhân dịp này, Ban biên tập TC Pháp lý xin giới thiệu một phần bài viết: Vận dụng tư tưởng Hồ Chí Minh về đạo đức Cách mạng vào việc xây dựng đội ngũ luật gia trong sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước, hội nhập quốc tế hiện nay của Chủ tịch Hội Luật gia Việt Nam.

Hội Luật gia Việt Nam là một tổ chức chính trị - xã hội nghề nghiệp đã có truyền thống 50 năm xây dựng và phát triển. Hội có tổ chức 4 cấp từ Trung ương đến tỉnh, thành Hội, quận, huyện Hội và Chi Hội ở cấp cơ sở xã -

NHÂN KỶ NIỆM 115 NĂM NGÀY SINH NHẬT BÁC:

VẬN DỤNG TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH VỀ ĐẠO ĐỨC CÁCH MẠNG VÀO VIỆC XÂY DỰNG ĐỘI NGŨ LUẬT GIA

TRONG SỰ NGHIỆP CÔNG NGHIỆP HÓA, HIỆN ĐẠI HÓA ĐẤT NƯỚC, HỘI NHẬP QUỐC TẾ

PHẠM QUỐC ANH

Chủ tịch Hội Luật gia Việt Nam

phường. Cho tới nay, tổ chức Hội đã có ở 64 tỉnh, thành trong cả nước và gần 50 Chi Hội ở các cơ quan Bộ, Ban, Ngành TW, tập hợp 30.500 hội viên gồm những người đã và đang làm công tác pháp luật trong các tổ chức chính trị - xã hội, tổ chức xã hội, xã hội nghề nghiệp, trong các cơ quan Nhà nước, các doanh nghiệp, nhà trường, đơn vị vũ trang... Cùng với quá trình công nghiệp hóa, hiện đại hóa, hội nhập quốc tế, đội ngũ luật gia sẽ ngày càng phát triển về số lượng, đa dạng về thành phần tham gia Hội.

Trải qua nửa thế kỷ hoạt động, kế tục sự nghiệp của các luật gia tiền bối đã sáng lập ra Hội, các thế hệ luật gia Việt Nam đã có những đóng góp to lớn trên lĩnh vực pháp lý phục vụ sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, xây dựng Nhà nước pháp quyền XHCN Việt Nam. Trong đợt kỷ niệm 50 năm ngày thành lập Hội vừa qua, Hội đã được Đảng, Nhà nước tặng thưởng Huân chương Hồ Chí Minh cao quý. Đây thực sự là một vinh dự, là niềm tự hào của tất cả hội viên Hội luật gia Việt Nam.

Tuy nhiên, trong sự nghiệp cách mạng hiện nay, nhìn nhận một cách nghiêm khắc, Hội và đội ngũ luật gia Việt Nam còn bộc lộ nhiều bất cập cả về năng lực trình độ và phẩm chất đạo đức.

Trong phạm vi bài viết này, chúng tôi chỉ đề cập đến việc vận dụng tư tưởng Hồ Chí Minh về đạo đức trong việc xây dựng đội ngũ luật gia Việt Nam hiện nay.

Về đạo đức cách mạng, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã đề cập đến nhiều mặt dưới những góc độ cụ thể khác nhau. Chúng tôi xin trích dẫn ra đây 5 điều về đạo đức cách mạng mà Người đã nêu - mà theo chủ quan, chúng tôi nghĩ có thể nó gắn gũi với việc phấn đấu noi theo của đội ngũ luật gia. Năm điều về đạo đức cách mạng mà Bác nói một cách hết sức giản dị, dễ hiểu là: "Nói tóm tắt tính tốt ấy gồm có năm điều: Nhân, Nghĩa, Trí, Dũng, Liêm".

a) **NHÂN** là thật thà thương yêu, hết lòng góp đỡ đồng chí và đồng bào. Vì thế mà kiên quyết chống lại những người, những việc có hại đến Đảng, đến nhân dân. Vì thế mà sẵn lòng chịu cực khổ trước mọi người, hưởng hạnh phúc sau thiên hạ. Vì thế mà không ham giàu sang, không e cực khổ, không sợ oai quyền. Những người đã không ham, không e, không sợ gì thì việc gì là việc phải họ đều làm được.

b) **NGHĨA** là ngay thẳng, không có tư tâm, không làm việc bậy, không có việc gì phải giấu Đảng. Ngoài lợi ích của Đảng, không có lợi ích riêng phải lo toan. Lúc Đảng giao cho việc, thì bất kỳ to nhỏ, đều ra sức làm cẩn thận. Thấy việc phải thì làm, thấy việc phải thì nói. Không sợ người ta phê bình mình, mà phê bình người khác cũng luôn luôn đúng đắn.

c) **TRÍ** vì không có việc tư tui nó làm mù quáng, cho nên đầu óc trong sạch, sáng suốt. Dễ hiểu lý luận. Dễ tìm phương hướng. Biết

xem người. Biết xét việc. Vì vậy, mà biết làm việc có lợi, tránh việc có hại cho Đảng, biết vì Đảng mà cất nhắc người tốt, đề phòng người gian.

d) **DŨNG** là dũng cảm, gan góc, gặp việc phải có gan làm. Thấy khuyết điểm có gan sửa chữa. Cực khổ khó khăn, có gan chịu đựng. Có gan chống lại những sự vinh hoa, phú quý không chính đáng. Nếu cần, thì có gan hy sinh cả tính mệnh cho Đảng, cho Tổ quốc, không bao giờ rụt rè, nhút nhát.

đ) **LIÊM** là không tham địa vị. Không tham tiền tài. Không tham sung sướng. Không ham người tăng bốc mình. Vì vậy, mà quang minh chính đại, không bao giờ hủ hóa.

Chỉ có một thứ ham là ham học, ham làm, ham tiến bộ.

Đó là *đạo đức cách mạng*. Đạo đức đó không phải là đạo đức thủ cựu. Nó là đạo đức mới, đạo đức vĩ đại, nó không phải vì danh vọng của cá nhân, mà vì lợi ích chung của Đảng, của dân tộc, của loài người.

Cũng như sông thì có nguồn mới có nước, không có nguồn thì sông cạn. Cây phải có gốc, không có gốc thì cây héo. Người cách mạng phải có đạo đức, không có đạo đức thì dù tài giỏi mấy cũng không lãnh đạo được nhân dân⁽¹⁾

Những điều Bác dạy trên đây, đối với đội ngũ luật gia trên các cương vị công tác khác nhau của mỗi người đều vẫn còn nguyên giá trị giáo dục trong giai đoạn công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước và hội nhập quốc tế hiện nay.

Theo chúng tôi, vận dụng tư tưởng Hồ Chí Minh về đạo đức cách mạng đối với những người làm công tác pháp luật, những luật gia chúng tôi phải thật sự sống và làm việc "Nhân - Nghĩa - Trí - Dũng - Liêm".

Chúng ta đều thấy rõ, một trong những khía cạnh tiêu cực

hiện nay trong hoạt động của bộ máy công quyền, trong đó có các cơ quan tư pháp, đó là thái độ quan liêu, hống hách, cửa quyền của một số cán bộ, công chức, là thái độ "vô cảm" trước những bức xúc của nhân dân. Vì thế, một trong những nhiệm vụ của hoạt động tư pháp và phương hướng cải cách hành chính hiện nay là phải tìm cho được các giải pháp đấu tranh chống quan liêu, chống tham nhũng có hiệu quả, giáo dục ý thức phục vụ nhân dân vô điều kiện "...hết lòng giúp đỡ đồng chí và đồng bào... Thấy việc phải thì làm, thấy việc phải thì nói..." tức là đạo đức sống phải có NHÂN, có NGHĨA.

Trong tư tưởng Hồ Chí Minh về đạo đức cách mạng, đạo đức không phải là những lời nói giáo điều, rỗng tuếch mà là đạo đức hành động "Biết xem người. Biết xét việc. Vì vậy mà biết làm việc có lợi, tránh việc có hại cho Đảng... Gặp việc phải có gan làm. Thấy khuyết điểm có gan sửa chữa. Cực khổ, khó khăn có gan chịu đựng... không bao giờ rụt rè, nhút nhát" tức là đạo đức của người cán bộ phải có TRÍ, có DŨNG.

Thực hiện những lời dạy trên đây của Người, trong chương trình hành động của mình, Hội luật gia Việt Nam chúng tôi luôn luôn nhấn mạnh đến yêu cầu các cấp Hội phải luôn luôn đề cao tinh thần dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm; thật sự năng động, sáng tạo, chủ động xin việc, tìm việc, nghĩ ra việc để làm với hiệu quả thiết thực.

Khi nói đến một Nhà nước của dân, do dân, vì dân theo Chủ tịch Hồ Chí Minh là phải nói đến một Nhà nước không có đặc quyền, đặc lợi, trung thành, tận tụy với quyền lợi của dân, trong sạch, chí công vô tư. Người chỉ rõ "phải thi hành một nền chính trị liêm khiết, kiên quyết đấu tranh với ba thứ giặc nội xâm" là tham ô, lãng phí,

quan liêu. Người dạy cán bộ phải "...không tham tiền tài, không tham sung sướng, không ham người tăng bốc mình. Vì vậy, mà quang minh chính đại, không bao giờ hủ hóa". ĐỨC LIÊM đó luôn luôn là bài học thời sự nóng hổi đối với giới luật gia chúng ta trên các cương vị công tác của mình. Liên hệ lời dạy bảo của Bác với thực trạng đội ngũ luật gia chúng ta đang sống và làm việc trong cơ chế thị trường, chúng ta vui mừng thấy số đông đồng chí đã vượt qua được những cám dỗ vật chất của đời thường giữ trọn chữ LIÊM - nhưng cũng thật đau lòng vì một số rất ít luật gia trên các cương vị điều tra, thẩm phán, công tố, thi hành án thậm chí cả trong hoạt động tư vấn, trợ giúp pháp lý vẫn còn những tiêu cực để "nên bạc đâm toạc tờ giấy" của lẽ phải, của công lý làm hoen ố chữ LIÊM.

Bác đã đi xa với các cụ Các Mác - Lênin cách đây 34 năm, hôm nay kỷ niệm 115 năm ngày sinh của Người trên quê hương xứ Nghệ anh hùng - chúng ta có dịp ôn lại tư tưởng của Người về đạo đức cách mạng thật là một điều rất có ý nghĩa, nhất là với những người làm trong ngành tư pháp - một ngành mà đạo đức nghề nghiệp đòi hỏi phải làm đúng như điều Chủ tịch Hồ Chí Minh căn dặn: "Đảng và Chính phủ dạy chúng ta phải kính trọng nhân dân, phải một lòng một dạ phục vụ nhân dân, không thể tha thứ những thái độ khinh miệt nhân dân, những việc làm đối trá với nhân dân"⁽²⁾

Học tập tư tưởng Hồ Chí Minh về đạo đức cách mạng, đội ngũ luật gia Việt Nam quyết tâm nghiêm túc làm theo những lời dạy bảo của Người, tu dưỡng rèn luyện mình trở thành những người tốt có phẩm chất NHÂN, NGHĨA, TRÍ, DŨNG, LIÊM đóng góp tích cực xây dựng Nhà nước pháp quyền XHCN Việt Nam của nhân dân, do nhân dân, vì nhân dân ■

(1) Hồ Chí Minh toàn tập - sửa đổi lần làm việc III. Tư cách và đạo đức. Tr 251-252.

(2) Hồ Chí Minh toàn tập Tập 9.Tr7